«Τρία πράγματα μᾶς θυμίζουν τὸν χαμένο παράδεισο: τὸ ἄρωμα τῶν λουλουδιῶν, τὸ κελάιδισμα τῶν πουλιῶν καὶ τὸ γέλιο τῶν παιδιῶν» (Δημήτρης Νατσιός, δάσκαλος)

Categories : ΑΝΕΠΙΚΑΙΡΑ

Date : 12 Σεπτεμβρίου, 2020

«Διεγέλα τὰ πάντα, γέλωτος ὁρῶν ἄξια, τὰ τοῖς πολλοῖς σπουδαζόμενα» (ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος)

Νομίζω, εἶναι τοῦ Ντοστογιέφσκι ἡ παρακάτω μυρίπνοος φράση: «Τρία πράγματα μᾶς θυμίζουν τὸν χαμένο παράδεισο: τὸ ἄρωμα τῶν λουλουδιῶν, τὸ κελάιδισμα τῶν πουλιῶν καὶ τὸ γέλιο τῶν παιδιῶν». Καὶ τὸ γέλιο δὲν εὐφραίνει μόνον τὴν ἀκοή, ἀλλὰ καὶ τὴν ὅραση, τὸ βλέπεις, ζωγραφίζεται στὸ πρόσωπο, ποὺ λάμπει ἀπὸ χαρά.
Κατ᾽ ἐξοχὴν χῶρος γέλιου, παιδιᾶς καὶ χαρᾶς εἶναι ἡ σχολικὴ αἴθουσα. Εἶναι φῶς ἡ αἴθουσα, ἔτσι ἑρμηνεύεται ἐτυμολογικῶς ἡ λέξη. Ὅποιος τὴν ἐπινόησε γιὰ τὰ σχολεῖα, ἦταν ποιητὴς ὁ ἄνθρωπος. Ἡ λέξη πρωτοφανερώθηκε στὶς «ἀμμουδιὲς τοῦ Ὁμήρου». Παράγεται ἀπὸ τὸ ρῆμα «αἴθω» ποὺ σημαίνει καίω καὶ φωτίζω καὶ λάμπω. Ὁ αἴθριος καιρός, ὁ αἰθέριος, ἡ αἰθάλη (=καπνιά), ὁ Αἰθίοπας (ὁ ἔχων καμένη ὄψη, ὁ μαῦρος), ὅλες ἀπὸ τὸ «αἴθω».
Καὶ τὰ σχολεῖα παλιά, ποὺ οἱ ἄνθρωποι εἶχαν μεράκι καὶ φιλοκαλία, τὰ ἔχτιζαν ἔτσι ὥστε «ἀπ᾽ τὰ πορτοπαράθυρα νὰ ἔρχεται ὁ κὺρ Ἥλιος διαφεντευτής». Καὶ «ἀπ’ τῆς χώρας, ἀκάθαρτης, πολύβουης, ἀρρωστιάρας, μακριά, χτίστε τὰ σκολειά», ὅπως ὄμορφα ἔγραφε ὁ Κωστὴς Παλαμᾶς.

Τὴν Δευτέρα, 14 Σεπτεμβρίου, ἑορτὴ τῆς «Παγκοσμίου Ὑψώσεως τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ», τὰ σχολεῖα ἀνοίγουν. Τὴν ἡμέρα ποὺ ἡ Ἐκκλησία μας ψάλλει καὶ ὑμνεῖ «τὸν φύλακα πάσης τῆς οἰκουμένης…τὸ ἀήττητον τρόπαιον ..τὸν ἰατρὸ τῶν ἀσθενούντων», θὰ ἐμφανιστοῦμε στὰ σχολεῖα, ἀφύλακτοι καὶ ἡττημένοι. Θὰ ἁγιαστοῦν, ὄχι πρόσωπα, ἀλλὰ μασκοφόροι. Γέλωτος ὁρῶν ἄξια… Μόνο ποὺ τὸ γέλιο τῶν παιδιῶν δὲν θὰ τὸ βλέπουμε οὔτε θὰ τὸ ἀκοῦμε.

Τὸ θέμα ἔχει διχάσει πολὺ κόσμο. Σεβόμαστε σίγουρα τὶς ἀπόψεις καὶ τὴν ἐπιστημοσύνη τῶν εἰδικῶν ἰατρῶν. Ὅσα σημειώνω, τὰ γράφω ὡς δάσκαλος, μὲ τριαντάχρονη ἐμπειρία σχολικῆς αἴθουσας καὶ διδασκαλίας. Εἶναι, νομίζω, δημοκρατικὸ καὶ λογικὸ νὰ καταθέτουμε τὴν γνώμη μας ὡς εἰδικοί τῆς σχολικῆς ἀγωγῆς καὶ ζωῆς. Οἱ γιατροὶ ἐπισημαίνουν τοὺς κινδύνους μετάδοσης καὶ διασπορᾶς τῆς νόσου καὶ προτείνουν ὡς «φάρμακο» τὴν μάσκα καὶ τὴν ὥρα τῆς διδασκαλίας.

Σεβαστό.

Ἂς μετρήσουμε ὅμως καὶ ἂς σκεφτοῦμε κάποια πράγματα, ποὺ ἀφοροῦν τὴν σχολικὴ ζωή. Ἕνας μαθητὴς ἀπὸ τὶς ὀκτὼ καὶ τέταρτο τὸ πρωί, ποὺ χτυπάει τὸ κουδούνι «γιὰ μέσα» – προσευχὴ στὸ προαύλιο πιὰ δὲν ἐπιτρέπεται καὶ δύσκολα θὰ ξαναδοῦμε – μέχρι τὴν μία καὶ τέταρτο τὸ μεσημέρι, ποὺ χτυπᾶ τὸ κουδούνι γιὰ σχόλασμα, θὰ φοράει στὸ πρόσωπό του, θὰ μιλάει, θὰ διαβάζει, θὰ γράφει στὸν πίνακα, «θὰ κινεῖται» μὲς στὴν αἴθουσα μὲ μάσκα. Τὰ τρία διαλείμματα κρατοῦν περίπου σαράντα πέντε λεπτά. Τότε θὰ βγάζει τὴν μάσκα. Ἄρα γιὰ τέσσερις ὧρες καὶ δεκαπέντε λεπτὰ τὰ παιδιὰ θὰ φοροῦν μάσκα. Τὸ ἴδιο βεβαίως ἰσχύει καὶ γιὰ τοὺς ἐκπαιδευτικούς.

Θέλω νὰ ρωτήσω: Μπορεῖ ἕνα 5χρονο, ἕνα 6χρονο παιδάκι νὰ ἀντέξει τόσες ὧρες; Ἔχω παρατηρήσει ἀνθρώπους ποὺ βγαίνουν ἀπὸ πολυκαταστήματα καὶ ἀγορές, νὰ πετοῦν μὲ ἀνακούφιση καὶ ἀγανάκτηση πολλὲς φορές, τὴν μάσκα. Μοῦ θυμίζει κάποιους «λουόμενους» τοῦ καλοκαιριοῦ, ποὺ κάνουν βουτιὲς στὴν θάλασσα, μακροβούτια, καὶ μόλις βγαίνουν στὴν ἐπιφάνεια ξεφυσοῦν ὡσὰν τὶς φάλαινες.
Τὰ παιδιά, ὡς γνωστόν, δὲν περπατοῦν. Κινοῦνται περίπου μὲ χαμηλὴ πτήση, τρέχουν, φωνάζουν, χοροπηδοῦν, τσιρίζουν, ἱδρώνουν, λαχανιάζουν. Ὅταν θὰ ἐπιστρέφουν στὴν αἴθουσα, μούσκεμα στὸν ἱδρώτα, ἡ μάσκα δὲν θὰ τὰ δυσκολεύει στὴν ἀναπνοή; Καὶ ἂν μᾶς λένε ὅτι δὲν μποροῦν καὶ δὲν ἀντέχουν τί θὰ κάνουμε; Θὰ ἀπαγορεύουμε διὰ ροπάλου τὴν… ἀποκάλυψη, θὰ κόβουμε πρόστιμα ἢ θὰ καταδίδουμε τοὺς παραβάτες στὸν κύριο διευθυντή; (Τοῦ σχολείου, ὄχι τῆς ἀστυνομίας).

Ζοῦμε σὲ χώρα μὲ ὑψηλὲς θερμοκρασίες. Ἂν μᾶς πιάσουν «σαραντάρια», ποὺ σκάει ὁ τζίτζικας, κατὰ τὸ κοινῶς λεγόμενο, τί θὰ γίνει; Μποροῦν νὰ κρατηθοῦν οἱ μάσκες στὸ πρόσωπο τῶν παιδιῶν; Οἱ γιατροὶ τί λένε γι᾽ αὐτό; Τί εἶναι ὑγιεινότερο, ἡ μάσκα στὸ πρόσωπο ἢ ἡ καθαρὴ ἀναπνοή, ἡ εἰσπνοὴ ὀξυγόνου, ἰδίως σὲ μεγάλες πόλεις ποὺ εἶναι ἐπιβεβαρυμένες καὶ μὲ τὴν ρύπανση τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρα; (Δίπλα σὲ σχολεῖα ὑπάρχουν «πολύβουοι» αὐτοκινητόδρομοι).

Νομίζω ὅτι ἴσως χειρότερα τὰ πράγματα νὰ εἶναι γιὰ τοὺς ἐκπαιδευτικούς. Δυστυχῶς ὁ ἐκπαιδευτικὸς κλάδος εἶναι σχετικὰ γερασμένος. Ἂν θυμᾶμαι καλά, ὁ μέσος ὅρος ἡλικίας τους εἶναι κοντὰ στὰ πενήντα. Κερδίζουμε στὸ θέμα τῆς ἐμπειρίας, ὅμως ὑστεροῦμε σὲ θέματα ὑγείας καὶ ἀντοχῆς…

Ἡ λέξη ποὺ εἰσῆλθε ἐν εἴδει κατακλυσμοῦ στὸ λεξιλόγιό μας εἶναι ὁ συγχρωτισμός. Πάσῃ θυσίᾳ νὰ ἀποφευχθεῖ ὁ συγχρωτισμός!! Στὰ μικρὰ παιδιά, στὸ διάλειμμα, αὐτὸ εἶναι ἀδύνατον. Χρειάζεται νὰ γίνουν διορισμοὶ δασκάλων ἴσοι μὲ τὸν ἀριθμὸ τῶν μαθητῶν. Ἕνας γιὰ κάθε παιδί.

Μὲ θλίψη ἔβλεπα τοὺς μαθητές, ὅταν ἀνοίξαμε λίγο μετὰ τὸ Πάσχα, νὰ περιφέρονται στὴν αὐλή, μὲ τὴν ἀπορία στὰ πρόσωπά τους. Δὲν μποροῦσαν νὰ καταλάβουν τί συμβαίνει. Νὰ σφύζουν ἀπὸ ὑγεία καὶ νὰ τὰ περιορίζουμε καὶ νὰ τὰ παρατηροῦμε νὰ ἀποφεύγουν τοὺς φίλους τους καὶ τὸ παιχνίδι… γιὰ νὰ μὴν κολλήσουν. Καὶ ἂς ἔχουμε ὑπ᾽ ὄψιν ὅτι τὰ παιδιά μας σήμερα, τὰ περισσότερα, ζώντας μὲς στὰ ὑπέροχα παιδικά τους δωμάτια, διψοῦν γιὰ χῶρο, γιὰ ἀνοιχτωσιὰ καὶ παιχνίδι μὲ συμμαθητές. Προσθέστε καὶ τὴν καθήλωση ἐπὶ ὧρες μπροστὰ στὰ ἠλεκτρονικὰ καλούδια, τὰ ὁποῖα κυριολεκτικὰ τὰ αἰχμαλώτισαν καὶ ροκανίζουν ὧρες πολύτιμες γιὰ τὴν ὑγιῆ ἀνάπτυξή τους. Ἡ καραντίνα ἐπιδείνωσε τὴν κατάσταση, τὸ βιβλίο καὶ ἡ εὐλογημένη μελέτη εἶναι πιὰ σὲ «κωματώδη κατάσταση». Μπορεῖ νὰ ἐπαίρεται τὸ ὑπουργεῖο, γιατί «δὲν ἄφησε κανένα παιδὶ πίσω στὴν μάθηση», ὅμως ἔμεινε πολὺ πίσω ἡ μελέτη καὶ οἱ ἐξαρτήσεις ἀπὸ τὶς νέες τεχνολογίες ἐλλοχεύουν. Χωρὶς παιχνίδι καὶ διάβασμα τί παιδεία προσφέρουμε; («Τέρπειν καὶ διδάσκειν», συμβουλεύει ὁ Πλάτωνας). Καὶ τὸ παιχνίδι, ὁμόρριζη λέξη μὲ τὸ παιδί, τὸ ἐξασφαλίζει ἐν πολλοῖς, μόνο ἡ σχολικὴ αὐλή. Τὰ παιδιὰ τοῦ δημοτικοῦ περιμένουν μὲ λαχτάρα νὰ ἀνοίξουν τὰ σχολεῖα, γιὰ νὰ ἀνταμώσουν καὶ νὰ παίξουν μὲ τοὺς συμμαθητές τους.

Δὲν ξέρω, ὅμως κάποια ζημία γίνεται στὴν εὔπλαστη καὶ ἀθώα ψυχή τους. Τὸ περιρρέον πνεῦμα καχυποψίας καὶ φόβου τίποτε τὸ καλὸ δὲν προοιωνίζεται γιὰ τὴν ἐξέλιξή τους. Ὡς ἀντίλογος προβάλλεται ἡ καλλιέργεια τῆς ὑπευθυνότητας, τοῦ σεβασμοῦ στὸν πλησίον καὶ τῆς ἀλληλεγγύης πρὸς τὸν συνάνθρωπο. Συμφωνοῦμε. Ἂς γνωρίζουμε ὅμως ὅτι ὁ νοῦς τῶν μικρῶν νηπίων καὶ μαθητῶν δὲν χωράει τὸ κακό, ὁπότε εἶναι σίγουρο, ἂς μὴν κρυβόμαστε ὑποκριτικά, ὅτι διαταράσσεται ἡ πνευματική τους ἰσορροπία.

Τέλος πάντων. Ἂς ἀνοίξουν τὰ σχολεῖα, ἂς δοκιμαστεῖ ἡ ὁδηγία στὴν πράξη καὶ βλέπουμε.

Κιλκὶς

(Πηγή: christianvivliografia.wordpress.com*)*